

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

691079

Onderwerp: Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley

Kernboodschap

De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley - met als leidend motto 'Meer landschap, meer stad' – geeft de langetermijnkoers aan om meer woningen in de regio te bouwen en tegelijkertijd de groene leefomgeving te versterken. De verstedelijkingsstrategie vormt de basis voor de langjarige samenwerking tussen alle overheden: regio(gemeenten), waterschappen, provincies en Rijk, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven om dit te bereiken. Dit najaar worden hierover de eerste concrete besluiten en investeringen door het Rijk genomen.

Voorstel

1. Het Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (Deel I) definitief vast te stellen waarin de wijzigingen uit het Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (Deel I) worden verwerkt.
2. De Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley als basis voor verdere uitwerking van de gebiedsuitwerkingen en het te sluiten Verstedelijkingsakkoord met het Rijk vast te stellen.

Inleiding

Arnhem is een stad met veel kwaliteiten. Kwaliteiten waar we trots op zijn en die we willen koesteren. Maar als stad staan we ook voor grote uitdagingen zoals beschreven in het voorontwerp van de omgevingsvisie Arnhem 2040. De grote woningbouwopgave waar we aan werken, het zorgdragen voor een gezonde stad met minder kansenongelijkheid en voldoende werkgelegenheid. En de inspanning om de stad klimaatadaptief in te richten, het stimuleren van onze duurzame economie en op welke manier we Arnhem goed bereikbaar houden.

Als Arnhem staan we niet alleen voor deze opgaven en hebben we de samenwerking gezocht met het Rijk (onder andere het ministerie van BZK en I&W), de provincies Utrecht en Gelderland, waterschappen en 26 gemeenten in de verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley. De Verstedelijkingsstrategie beschrijft voor de regio's Foodvalley en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op (middel)lange termijn welke voorwaarden en principes er zijn om te komen tot de gewenste

balans tussen stedelijke ontwikkeling, economie, bereikbaarheid en de ontspannen leefkwaliteit in de regio. Vandaar ook de titel 'Meer landschap, meer stad'.

In het najaar van 2021 heeft de gemeenteraad van Arnhem [de Verstedelijkingsstrategie](#) deel 1: het verstedelijkingsconcept vastgesteld. Een eerste aanzet tot deel 2: de gebiedsuitwerkingen is met dit besluit gedeeld met de raad. Hierin zijn voor acht gebiedsuitwerkingen (waaronder het sleutelgebied Spoorzone Arnhem-Oost) de verstedelijkingsopgaven beschreven. In het afgelopen jaar zijn de gebiedsuitwerkingen verder uitgewerkt en gedeeld met de gemeenteraad op verschillende momenten zoals de raadsbrief van [22 februari 2022](#), het webinar Verstedelijkingsstrategie in maart 2022 en de raadsinformatiebijeenkomst in april 2022.

Ondertussen is er veel gebeurd en is het sleutelgebied Spoorzone Arnhem Oost aangewezen als Novex locatie. Daarmee erkent het Rijk dat voor deze grote opgave extra Rijksinzet en -middelen noodzakelijk zijn. Zie raadsbrief van [23 juni 2022](#). Ook het hoofdstuk 'werken met de Verstedelijkingsstrategie' is geactualiseerd (Verstedelijkingsstrategie deel 2B) en ligt voor ter besluitvorming. Dit deel geeft inzicht in het vervolgproces van de Verstedelijkingsstrategie en de langjarige samenwerking met regio en Rijk en dient als input voor het Verstedelijkingsakkoord dat in het BO MIRT van 10 november wordt gesloten.

Beoogd effect

De Verstedelijkingsstrategie - met als leidend motto 'Meer landschap, meer stad' - vormt de basis voor een langjarige samenwerking tussen alle overheden: regio(gemeenten), waterschappen, provincies en Rijk, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven om de woningbouw in de regio en tegelijkertijd de leefomgeving te versterken. De verstedelijkingsstrategie vormt de basis voor de uitwerking in het verstedelijkingsprogramma en de eerste concrete besluiten en investeringen door het Rijk dit najaar.

Argumenten

1.1 *Het Wijzigingsdocument laat zien hoe wordt omgegaan met eerdere raadsvragen, moties en amendementen.*

In het najaar van 2021 kwamen diverse vragen, moties en amendementen aan de orde bij de behandeling van het verstedelijkingsconcept ('Deel I'). In het wijzigingsdocument is de input gerangschikt en van een behandeladvies voorzien. In sommige gevallen leidt dit tot voorgestelde veranderingen in 'Deel I'.

2.1 *De Gebiedsuitwerking Spoorzone Arnhem-Oost vormt de basis voor gezamenlijke uitwerking.*

Kernopgave voor de Spoorzone Arnhem-Oost is om deze gebiedsontwikkeling zodanig te ontwikkelen dat de bouwstenen wonen, groene leefomgeving, economie en duurzame mobiliteit in balans worden gerealiseerd. Het Sleutelgebied Spoorzone Arnhem-Oost geeft voor Arnhem in belangrijke mate invulling aan de opgave nog 8.000 tot 10.000 woningen te programmeren tot 2040. Gezien de vervlechting van landelijke, regionale en lokale opgaven in de spoorzone is samenwerking tussen de partners (zoals Rijk, provincie Gelderland, Groene metropoolregio

Arnhem Nijmegen, gemeente Arnhem en Rheden, Waterschappen, NS, ProRail) noodzakelijk. Deze samenwerking heeft tot doel regie te voeren over de gefaseerde ontwikkeling van deze gebiedsontwikkeling en de randvoorwaarden daarbij gemeenschappelijk op orde te brengen. Het ontschotten van middelen, het afdekken van publiek onrendabele toppen en het mogelijk maken van voorinvesteringen en/of fondsvorming is onderdeel van deze strategie.

2.2 De verstedelijkingsstrategie vormt de basis voor het verstedelijkingsakkoord en het uit te werken verstedelijkingsprogramma

De verstedelijkingsstrategie geeft richting aan de verstedelijkingsopgave van de regio Arnhem Nijmegen Foodvalley en vormt daarmee een koers en geen blauwdruk voor de gezamenlijke uitwerking van Rijk en regio. Om deze samenwerking te borgen en de eerste afspraken met elkaar te maken wordt dit najaar het verstedelijkingsakkoord met het Rijk gesloten. Dit akkoord is het startschot voor het verstedelijkingsprogramma zoals beschreven in het hoofdstuk 'werken met'. Dit programma borgt dat op de korte termijn de verstedelijkingsstrategie concreet wordt uitgewerkt met regio's en Rijk en ook de langetermijnkoers wordt vastgehouden.

2.3 De verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley sluit aan bij het voorontwerp Omgevingsvisie Arnhem 2040.

De verstedelijkingsstrategie en de gebiedsuitwerking Spoorzone Arnhem-Oost sluiten aan bij het voorontwerp Omgevingsvisie Arnhem 2040 dat door de raad in 2021 is vastgesteld. De Arnhemse ambities worden hiermee gedeeld door onze partners in regio en Rijk. De verstedelijkingsstrategie geeft richting aan de samenwerking en sluit aan bij het lokale omgevingsbeleid zoals door de raad is vastgesteld.

Kanttekeningen en risico's

2.1 Uitwerking van het verstedelijkingsakkoord is een collegemandaat.

Met het vaststellen van het raadsvoorstel verzoekt u het college om op basis van de verstedelijkingsstrategie het verstedelijkingsakkoord te sluiten met de bestuurlijke partners in Rijk en regio. En daarbij eventuele moties en amendementen van de raad mee te nemen in de uitwerking van de verstedelijkingsstrategie in het vervolg.

De raad heeft bij de verdere vertaling van afspraken naar ruimtelijke ordeningskeuzes en gebiedsontwikkelingen in Arnhem te allen tijde het mandaat bij de besluitvorming van het lokale omgevingsbeleid (zoals de Omgevingsvisie Arnhem 2040) en de kaderstelling van projecten. Hierdoor is de rol van de raad in gebiedsprocessen en projectuitwerkingen geborgd.

Participatie

De verstedelijkingsstrategie is tot stand gekomen op basis van intensief overleg tussen de betrokken overheden. Inwoners, bedrijven en andere stakeholders zijn indirect betrokken bij dit proces, bijvoorbeeld via de participatie die heeft plaatsgevonden in het kader van de Omgevingsvisie.

Financiën

Het vaststellen van de verstedelijkingsstrategie heeft op zichzelf geen financiële consequenties. De uitwerking van de verstedelijkingsstrategie naar gebiedsuitwerkingen en de realisatie van woningen en alle bijbehorende voorzieningen in de stad heeft dat uiteraard wel. Dit is voor Arnhem een grote opgave, waarvoor in de Begroting 2023 enkele voorstellen worden gedaan.

Uitvoering

Aan de verstedelijkingsstrategie wordt uitvoering gegeven door het sluiten van het verstedelijkingsakkoord met regio en Rijk en de eerste afspraken ten aanzien van het NOVEX-grootschalige woningbouwgebied Spoorzone Arnhem-Oost op het BO-MIRT op 10 november 2022. De uitwerking van de verstedelijkingsstrategie vindt plaats in het nog uit te werken verstedelijkingsprogramma. Hiermee wordt de langjarige samenwerking ten aanzien van de verstedelijkingsopgave in deze regio geborgd.

Communicatie

Na het sluiten van het verstedelijkingsakkoord volgt een kamerbrief en een persbericht.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (betrekking hebbend op het al eerder door gemeenteraden en Provinciale Staten vastgestelde Deel I en hoe om te gaan met vragen, moties en amendementen die tijdens de vaststelling zijn gesteld en ingediend)
- De 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-A, pagina 1-90) met daarin het hoofdstuk 'Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-B, pagina 92-98)
- Raadsbrief Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley en Spoorzone Arnhem-Oost

Besluit van

Zaaknummer

691079

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 september 2022, nummer: 691079;

gelet op artikel 35 van de Gemeentewet; en gelet op artikel 35 van de Wgr,

besluit:

1. Het Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (Deel I) definitief vast te stellen waarin de wijzigingen uit het Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel I) worden verwerkt.
2. De Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley als basis voor verdere uitwerking van de gebiedsuitwerkingen en het te sluiten Verstedelijkingsakkoord met het Rijk vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,